

**หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา**
**GOOD GOVERNANCE AFFECTING EFFECTIVENESS OF SCHOOLS ATTACHED TO
THE OFFICE OF PROMARY EDUCATIONAL IN NAKHON RATCHASIMA PROVINCE**

ปราโมทย์ แสนกล้า^{*1}

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี

^{*} ผู้รับผิดชอบบทความ : nampoofah@gmail.com

Pramote Saenkla^{*1}

¹ Student-Doctor of Public Administration Program, Pathumthani University

^{*} Corresponding author: pakawat.design@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา 2) ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา และ 3) หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1,332 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 297 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา และระดับการรับรู้ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อนำมาเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรม ความเสมอภาค และความโปร่งใส ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านความพร้อมรับผิด
2. ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน

Received : 5 February 2020

Revised : 14 May 2020

Accepted : 15 May 2020

Online publication date : 26 June 2020

จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่าทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก เมื่อนำมาเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ องค์การแห่งการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. ในภาพรวมหลักธรรมาภิบาลส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพยากรณ์ประสิทธิภาพของสถานศึกษาได้ร้อยละ 61.10 เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า มุ่งเน้นฉันทามติ ความพร้อมรับผิด และการมีส่วนร่วม ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 62.80

4. ด้านความพร้อมรับผิด และมุ่งเน้นฉันทามติส่งผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 องค์ประกอบด้าน มุ่งเน้นฉันทามติ และการมีส่วนร่วม ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และองค์ประกอบด้านมุ่งเน้นฉันทามติ การมีส่วนร่วม และความเสมอภาค ส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : หลักธรรมาภิบาล / ประสิทธิภาพ

Abstract

The purposes of this research were to study : 1) the level of good governance of school attached to the Office of Primary Education area in Nakhon Ratchasima province. 2) the level of school effectiveness of school attached to the Office of Primary Education Area in Nakhon Ratchasima province. and 3) the good governance affecting school effectiveness of Schools attached to the Office of Primary Education area in Nakhon Ratchasima province. The populations were 1,332 school administrators attached to the Office of Primary Education Service Area in Nakhon Ratchasima Province. The sample were 297 school administrators. The research instrument was questionnaire on the level of administrative behavior in accordance with good governance and the level of perception on the effectiveness of the school. Data were analyzed by using the computing programs and statistics used in data analysis were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and multiple regression.

It was found from the study that :

1. The level of good governance of school attached to the Office of Primary Education area in Nakhon Ratchasima province overall, it was in the highest level. When considering each component, it was found that every component at the highest level. When ranked in order from highest to lowest, it was found that the components of good governance with the highest average

values in the first 3 levels were morality, equity and transparency. The final ranking was accountability.

2. The level of school effectiveness of school attached to the Office of Primary Education Area in Nakhon Ratchasima province overall, it was in the high level. When considering each component, it was found that every component at a high level. When ranked in order from highest to lowest, it was found that the component of school effectiveness respectively Include learning organizations, students desirable characteristics and student achievement.

3. In overall, good governance affecting school effectiveness with statistical significance at .01 level, which can predicted on 61.10 percent. When separated in each component, found that Consensus Oriented, Accountability and Participation affecting school effectiveness with statistical significance at .01 level, which can predicted together on 62.80 percent.

4. The Consensus Oriented and Accountability components affecting student achievement with statistical significance at .01 level. The Accountability and Consensus Oriented components affecting student desirable characteristics with statistical significance at .01 level. The Consensus Oriented Participation and Equity components affecting learning organization with statistical significance at .05 level., were found.

Keywords: Good governance / Affecting effectiveness

บทนำ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดนโยบายและวางระเบียบปฏิบัติราชการเพื่อให้การจัดระบบกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักกฎหมายและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2558 : ออนไลน์)

กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้นำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ธรรมาภิบาล” มาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคลด้วยหลักการดังกล่าว ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ 6) หลักความคุ้มค่า (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550 : 90) และสำนักงาน ก.พ.ร. กำหนดหลักในการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี โดยยึดหลักปฏิบัติ 10 ประการ คือ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบต่อสังคม หลักความ

โปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค และ หลักการมุ่งเน้นฉันทามติ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552 : 8)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นความสำคัญตามหลักการดังกล่าวจึงมี นโยบายเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักการของธรรมาภิบาลในหน่วยงานทุกระดับโดยมี วัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ก่อให้เกิดความ ตระหนักและปรับปรุงระบบงานของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง (วิวน ตะนะ, 2554 : 1)

ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาในการตัดสินใจในการดำเนิน กิจการของสถานศึกษาพึงต้องยึดหลักนิติธรรม และหลักคุณธรรมในการปฏิบัติงาน ได้นำระบบ บริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) หรือ “ธรรมาภิบาล” นับเป็นมิติของ กระบวนทัศน์ใหม่ของการบริหารงาน (ไชยวัฒน์ คำชู, 2545 : 25)

การบริหารโรงเรียนในปัจจุบัน พบว่า มีปัญหาที่เกิดจากการบริหารงานผิดพลาดไม่ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ราชการ บ่อยครั้งที่เกิดความเสียหายต่อองค์กร ราชการ ตัวบุคคล มี เรื่องราวร้องเรียน ฟ้องร้อง ขอความเป็นธรรม มีคดีความที่ต้องสืบสวนเป็นจำนวนมาก สร้างความ ขัดแย้ง ในองค์กรทำให้การปฏิบัติงานไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย บรรยากาศในองค์กร เสียไป (จารุวรรณ สุรินทร์, 2552 : 3)

จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสารรายงานประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา สรุปลักษณะปัญหาการจัดการศึกษา ดังนี้ 1) นโยบายการศึกษา เน้นความเป็นเลิศทางวิชาการจน บั่นทอนคุณภาพของผู้เรียน 2) โรงเรียนกลายเป็นพื้นที่การแข่งขันของนักเรียน มากกว่าพื้นที่แห่ง การเรียนรู้ 3) การศึกษาไม่ได้สร้างคนที่มีคุณลักษณะที่สามารถตอบสนองกับชุดความท้าทายใหม่ ได้ นอกจากนี้รายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครราชสีมา พบ ปัญหาและอุปสรรค ดังนี้ ประการที่ 1 ระบบการศึกษาไม่มีเอกภาพด้านนโยบาย การพัฒนา นโยบายไม่ต่อเนื่อง ประการที่ 2 ขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทาง การศึกษา (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครราชสีมา, 2561 : 8)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดการนำหลักธรรมาภิบาลมา ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษา การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการพัฒนาและส่งเสริมให้สถานศึกษาให้เกิด ประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา

3. เพื่อศึกษาหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา

สมมติฐานของการวิจัย

1. หลักธรรมาภิบาลตามองค์ประกอบด้านความพร้อมรับผิด ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา
2. หลักธรรมาภิบาลตามองค์ประกอบด้านความโปร่งใส ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา
3. หลักธรรมาภิบาลตามองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา
4. หลักธรรมาภิบาลตามองค์ประกอบด้านนิติธรรม ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา
5. หลักธรรมาภิบาลตามองค์ประกอบด้านความเสมอภาค ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา
6. หลักธรรมาภิบาลตามองค์ประกอบด้านคุณธรรม ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา
7. หลักธรรมาภิบาลตามองค์ประกอบด้านมุ่งเน้นฉันทามติ ต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ขอบเขตเนื้อหาของหลักธรรมาภิบาล ผู้วิจัยได้ยึดหลักการ แนวคิด ทฤษฎีจากนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศแล้วนำมาสังเคราะห์ได้ทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ ความพร้อมรับผิด (Accountability) ความโปร่งใส (Transparency) การมีส่วนร่วม (Participation) นิติธรรม (Rule of Law) ความเสมอภาค (Equity) คุณธรรม (Morality) และมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented)

2. ขอบเขตเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ยึดแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการ แล้วนำมาสังเคราะห์ได้ 3 ด้าน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และองค์กรแห่งการเรียนรู้

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2561 จำนวนทั้งสิ้น 1,332 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2561 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) โดยมีวิธีการสุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย จะใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 297 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการระหว่าง เดือนมิถุนายน 2561 ถึงเดือน มีนาคม 2562

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้ศึกษาแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่าน ซึ่งสามารถแยกออกเป็น 2 ด้าน คือ หลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย ประเวศ วะสี (2542: 4) ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม (The Rule of Law) 2) หลักคุณธรรม (Morality) 4) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) 5) หลักความรับผิดชอบ (Responsibility) 6) หลักความคุ้มค่า (Cost-Effectiveness or Economy) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2543 : 2) ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักความโปร่งใส 3) หลักความรับผิดชอบ 4) หลักความคุ้มค่า 5) หลักการมีส่วนร่วม 6) หลักคุณธรรม และสถาบันราชประชาสมาสัย (2549 : 6) ได้แก่ 1) นิติธรรม 2) คุณธรรม 3) ความโปร่งใสตรวจสอบได้ 4) การมีส่วนร่วม 5) ร่วมรับผิดชอบต่อผลงาน 6) ความคุ้มค่า และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552: 8-9) สำนักงาน ก.พ.ร. กำหนดหลักในการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี โดยยึดหลักปฏิบัติ 10 ประการคือ หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบต่อสังคม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค และหลักการมุ่งเน้นฉันทามติ และกระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 29-35) ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ 6) หลักความคุ้มค่า แล้วนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์หาหลักธรรมาภิบาล เพื่อนำมาเป็นแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมี 7 ด้าน ดังนี้ 1) ความพร้อมรับผิด 2) ความโปร่งใส 3) การมีส่วนร่วม 4) นิติธรรม 5) ความเสมอภาค 6) คุณธรรม 7) มุ่งเน้นฉันทามติ ส่วนแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ประกอบด้วย Hoy and Ferguson (1985) ได้แก่ 1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ 3) มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาพแวดล้อมที่กระทบทั้งภายนอกและภายใน และสุวัฒน์ วิวัฒนานนท์ (2549) ได้แก่ 1) คุณธรรมจริยธรรมนักเรียน 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 3) ความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบของนักเรียน 4) ความสามารถในการพัฒนาปรับเปลี่ยนโรงเรียนเข้ากับสภาพแวดล้อม และ 5) ความพึงพอใจในงานของครู อาจารย์ และสัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2551) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

คุณลักษณะของนักเรียน ความพึงพอใจของครู และความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำมาเป็นแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมี 3 ด้าน ดังนี้ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 3) องค์กรแห่งการเรียนรู้

วิธีการ

1. ผู้วิจัยกำหนดประชากร เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ทั้งสิ้น 1,332 คน มาคำนวณหากลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ได้จำนวน 297 คน

2. ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือการวิจัย เป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวนทั้งสิ้น 56 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์ ตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 103)

3. ผู้วิจัยสร้างและทดสอบเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล และประสิทธิผลของสถานศึกษาพร้อมสรุป

3.2 สร้างแบบสอบถาม และหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

3.3 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาร์ค ซึ่งผลการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.975

3.4 นำแบบสอบถาม ไปเก็บข้อมูลทางออนไลน์ (Online) และได้รับแบบสอบถามกลับคืน คิดเป็นร้อยละ 100 เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

3.5 ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Enter

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ พบว่า

1. ระดับหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = .32)

2. ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.13, S.D. = .39)

3. หลักธรรมาภิบาลส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ร้อยละ 61.10

4. ด้านความพร้อมรับผิด และมุ่งมั่นฉันทามติส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านมุ่งเน้นฉันทามติ และการมีส่วนร่วม ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านมุ่งเน้นฉันทามติ การมีส่วนร่วม และความเสมอภาค ส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากข้อค้นพบมีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า หลักธรรมาภิบาลส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับประจักษ์ โคชะภา (2559 : 116-117) ที่วิจัยวัฒนธรรมองค์การและธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคเหนือ ผลการวิจัย พบว่า ธรรมาภิบาลมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลโรงเรียนในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากธรรมาภิบาล เป็นหลักการบริหารที่เน้นกระบวนการการมีส่วนร่วมจากทุกส่วนของสังคมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2. เมื่อพิจารณาแยกรายองค์ประกอบ พบว่า มุ่งเน้นฉันทามติ ความพร้อมรับผิด และการมีส่วนร่วมส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อาจเนื่องมาจาก การบริหารจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลนั้น ไม่ใช่สิ่งที่จะทำให้สำเร็จได้ง่าย ๆ เพราะประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึงระดับความสำเร็จหรือการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนด โดยมีความหมายครอบคลุมถึงผลผลิตที่เกิดกับนักเรียนความพึงพอใจของครูผู้ปฏิบัติงาน และการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวจำเป็นต้องใช้ปัจจัยและองค์ประกอบที่หลากหลาย การมุ่งเน้นฉันทามติ ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สะท้อนให้เห็นว่าความสามัคคี ความมีเหตุผลในหมู่คณะของครู การมีเป้าหมายการมองไปในทิศทางเดียวกันทำให้เกิดเอกภาพในการตัดสินใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ วันชัย วัฒนศัพท์ (2546 : 3) ที่กล่าวว่า กระบวนการเจรจาเพื่อหาฉันทามติหรือสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว เป็นกระบวนการที่มีขั้นตอน มีเป้าหมาย มีกระบวนการชัดเจน และสอดคล้องกับ ฉันทนา รัตนพลแสน (2551 : 1) กล่าวว่า ความพร้อมรับผิด ช่วยให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปด้วยความราบรื่น สงบสุข ช่วยให้งานทุกอย่างสำเร็จตามเป้าหมาย สอดคล้องกับ Marume (2016 : 67) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วม ช่วยเพิ่มคุณภาพในการตัดสินใจ ช่วยลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา ช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการนำไปปฏิบัติ สร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ ช่วยลดการเผชิญหน้า และความขัดแย้งที่รุนแรง และสอดคล้องกับ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2545 : 9 – 10) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมจะทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้น และส่งเสริมให้มีการปรับปรุงงาน ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น การมุ่งเน้นฉันทามติ ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วม จึงร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

3. ความเสมอภาค ส่งผลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาเป็น

องค์การที่มีหน้าที่ให้ความรู้และพัฒนานักเรียน ให้เป็นคนดี คนเก่ง คนที่มีความสุข สอดคล้องกับแนวคิดของ the International Labour Organization (2003 : 1) ที่กล่าวว่า การเลือกปฏิบัติ หรือความไม่เสมอภาคในการทำงานจะทำให้ผู้ที่ทำงานสูญเสียสิทธิในการออกความเห็นและการมีส่วนร่วมเป็นการกีดกันชนชั้นทางอาชีพและวัฒนธรรมในที่ทำงาน ส่วนบุคคลที่ได้รับการปฏิบัติและได้รับโอกาสต่างๆอย่างยุติธรรม จะสามารถพัฒนาศักยภาพในการทำงานของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษา ควรนำผลการวิจัย หลักธรรมาภิบาลองค์ประกอบด้านมุ่งเน้นฉันทามติ ด้านความพร้อมรับผิด ด้านความเสมอภาค และด้านการมีส่วนร่วมมากำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาและการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในฐานะเป็นหน่วยงานควบคุมกำกับดูแลสถานศึกษาในสังกัด ควรนำผลการวิจัยที่เป็นองค์ประกอบประสิทธิผลของสถานศึกษามากำหนดเป็นแนวทางเชิงนโยบายหรือทิศทางการพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาต่อไป
3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา ควรนำผลการวิจัยองค์ประกอบด้านมุ่งเน้นฉันทามติ ด้านความพร้อมรับผิดและด้านการมีส่วนร่วม มากำหนดเป็นนโยบายหรือทิศทางการพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดอื่น เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือสถานศึกษาในสังกัดเอกชน เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของงานในด้านต่าง ๆ ตามขอบข่ายภารกิจงานด้านอื่นๆของสถานศึกษาเช่น ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นจุดเน้นในการพัฒนาการศึกษาต่อไป
3. ควรมีการศึกษาหลักการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้แก่ หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ และหลักการตอบสนอง

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). การปฏิรูประบบ ราชการและการปฏิรูปการศึกษาของ
กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ศุภสภาลาดพร้าว.
- จรรูวรรณ สุรินทร์. (2552). การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายวัง
สามหมอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ฉันทนา รัตนพลแสน. (2551). “ความรับผิดชอบสำคัญอย่างไร”. วารสารวิทยาสาร. 107(22)

- ไชยวัฒน์ คำชู. (2545). ธรรมนูญการบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม.
(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : น้ำฝน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์.
- ประจักษ์ โคชะเถา. (2559). “วัฒนธรรมองค์การและธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคเหนือ”. บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา. ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (2016) : กรกฎาคม-ธันวาคม 2559.
- วันชัย วัฒนศัพท์. (2546). การมีส่วนร่วมกับการพัฒนาองค์กร. บรรยายในการสัมมนานายจ้าง
และลูกจ้างภาค รัฐวิสาหกิจ เรื่อง “ระบบทวิภาคีกับการแก้ปัญหาแรงงานใน
รัฐวิสาหกิจ”. วันที่ 6-8 มีนาคม 2546 โรงแรมพัทยาศูนย์ เมืองพัทยา ชลบุรี
- วิวน ตะนะ. (2554). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนในอำเภอเชียงของ จังหวัด
เชียงราย วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2551). ปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน :
การพัฒนาตัวแบบและตรวจสอบความตรงของตัวแบบ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์. (2549). ปัจจัยเชิงพระระดับที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ของรัฐในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2546). คู่มือคำอธิบายและแนวทางปฏิบัติตาม
พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- _____. (2552). คู่มือคำอธิบายและแนวทางปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์
และวิธีการบริหารจัดการที่ดี พ.ศ.2546. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาระบบราชการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหาร
และการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัด
การศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2558). [ออนไลน์]. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบ
บริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542. เข้าถึงได้จาก
<http://www.dmr.go.th/download/10.pdf>
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครราชสีมา (2561). รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี
งบประมาณ 2561. นครราชสีมา.

- Hoy, W. K. & Furguson, J. (1985). **Theoretical framework and exploration Organization effectiveness of school**. Educational Administration Quarterly, 21 (2)
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). “Determining Sample Size for Research Activities”. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3). 607-610.
- International Labour Organization. (2003). **Principles and Rights at work : International Labour Office**. Global Report under the Follow-up to the ILO Declaration.